

Eğitim Bilimleri ve Eğitim Yönetiminin Disiplinli ve Disipliner Yapısı

Yeliz Delice

Sınıf Öğretmeni

yeliz_0555@hotmail.com, ORCID:0009-0003-5986-2510

Serap Tatlı

Psikolojik Danışman/Rehberlik Öğretmeni

seraptatli.27@gmail.com, ORCID:0009-0005-1040-170X

Özet

20. yüzyılın ortalarından itibaren sosyal bilimler, kendi sınırlarının dışına çıktıkları yeni alanlarla tanışılar ve farklı bilimlerle olan ilişkilerinden yeni imkanlara, kuramlara ve yöntemlere kavuşmuşlardır. Ancak literatür incelendiğinde farklı disiplinlerin ve kuramların etkisinde olan eğitim yönetiminin daha çok eğitim ve yönetimin etkisi altında olduğunu belirtmek mümkündür. Türkiye bağlamında ise bu durumun neoliberal politikaların da etkisiyle yönetim disiplini ekseninde yapılandığı düşünülmektedir. Eğitim yönetimi yönetim kuramı yerine eğitim kuramına bağlı olmalıdır. Çünkü yönetim örgüt ve örgüt içindeki insanlara yönelik evrensel ilkelerle uğraşmakta iken eğitim insanı daha geniş bir açıdan ele almaktadır. Eğitim yönetimi yönetim alanına bağlı kaldıkça eğitim alanından uzaklaşmaktadır. Eğitim yönetiminin diğer disiplinler ile alışveriş şekli incelendiğinde burada bir kuram, yöntem, kapsam ve perspektif sorunu olduğunu belirtmek mümkündür. Çünkü disiplinlerarası, çapraz disiplinli veya çok disiplinli çalışmaların yapısı ortak amaç ve kuram geliştirmeyi içerir. Ancak eğitim yönetimi çalışmaları daha çok sadece eğitim yönetimi bölümlerinde çalışmakta olan araştırmacılar tarafından yürütülmekte, diğer disiplinlerle olan ilişkinin düzeyi çalışılan konunun disiplinlerin kesiştiği bir noktada kalmaktadır. Aydınlatma çağında bilimsel çalışmalarda pozitif bilimlerin yöntemleri çok baskın olmuş hatta bu yöntemler insan ve toplum bilimlerinde de kullanılabilir olmuştur. Bu nedenle insan ve toplum bilimleri pozitif bilimler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Buna bağlı olarak açıklamalarda çeşitli çelişki ve sıkıntılar oluşmuş, hatta pozitif bilimlere ait yöntemlerle ifade edilemeyen bilimlerin varlığı ve yokluğu bir tartışma konusu olmuştur. Bu bağlamda 19. yüzyılda tarih, edebiyat, hukuk ve ilahiyat

gibi alanların bir bilim alanı olup olmadığına dair ciddi eleştiriler ortaya atılmıştır. Bu durum eğitim yönetimi alanında da gözlenmektedir çünkü hala EY alanının bir bilim dalı olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceğine ilişkin görüş farklılıkları bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Bilimleri, Eğitim Yönetimi, Disiplin, Disipliner Yapı

The Disciplined and Disciplinary Structure of Educational Sciences and Educational Management

Abstract

20. since the middle of the century, the social sciences have been introduced to new fields that they have gone beyond their borders, and they have gained new opportunities, theories and methods from their relations with different sciences. However, when the literature is examined, it is possible to state that education management, which is influenced by different disciplines and theories, is mostly under the influence of education and management. In the context of Turkey, it is thought that this situation is structured on the axis of management discipline with the influence of neoliberal policies. Educational management should be based on educational theory instead of management theory. Because while management deals with the universal principles for the organization and the people in the organization, education considers people from a broader point of view. Education management is moving away from the field of education as it remains connected to the field of management. When the way of exchange of educational management with other disciplines is examined, it is possible to state that there is a theory, method, scope and perspective problem here. Because the structure of interdisciplinary, cross-disciplinary or multidisciplinary studies involves the development of common goals and theories. However, educational management studies are mostly carried out only by researchers working in educational management departments, and the level of relationship with other disciplines remains at the intersection of disciplines of the subject being studied. In the age of Enlightenment, the methods of positive sciences became very dominant in scientific studies, and even these methods were used in human and social sciences. For this reason, human and social sciences have been evaluated within the framework of positive sciences. Accordingly, various contradictions and difficulties have arisen in the explanations, and even the existence and absence of sciences that cannot be expressed by the methods of positive sciences has become a topic of discussion. In this context, 19. in the century, serious criticisms have been put forward about whether fields such as history, literature, law and theology are a field of science. This situation is also observed in the field of educational management, because there are still differences of opinion about whether the field of EY should be considered as a branch of science.

Key Words: Educational Sciences, Educational Management, Discipline, Disciplinary Structure

Giriş

Bir bilim dalına ait kavramların farklı şekillerde adlandırılıp kullanılması çeşitli tartışmalara

ve karmaşaya neden olur. Dil bilim alanında da görülen bu farklılıklar ortaöğretim seviyesine dahi inecek kadar büyüktür (Yalçın, 2017). Oysaki bir bilim dalının varlığı temel kavramlarının tespiti ve devamlı olarak sürekliliğinin sağlanması ile mümkün olur.

Sosyal bilimler konu olduğunda bu durum daha da önemli hale gelir çünkü söz konusu bilim dalının çalışma alanlarına işaret eden kavramlar ve onları dil olarak ifade eden terimler bilimleşme sürecine ilişkin bilgi vermektedir (Bilgin Tiryaki & Sunar, 2016).

Bu anlamda eğitim bilimlerinde ve eğitim yönetimi alanında kullanılan kavramlar da bu alanların ne zaman ve nasıl bilimselleşmeye başladığına dair ipucu vermektedir. Çünkü halen kullanımda olan kavram sayısı alanın ortaya çıktığı dönemle aynı değildir.

Eğitim yönetiminin temel kavramlarını sıralayabilmek için alanın temel problemlerini dile getirmek gerekmektedir. Bu anlamda örneğin Arslan'a (2017) göre eğitim felsefesinin temel kavramları şunlardır: eğitim kavramı, öğrenme, öğretme, disiplin, fırsat eşitliği ve çocuk hakkı.

Bunun sebebi eğitim felsefesinin temel problemlerinin şu şekilde belirtilmesidir: Eğitim nedir? Eğitimin amacı nedir? Kimlere ne öğretilmelidir veya öğretilmemelidir? Ne, nasıl, ne zaman, ne kadar, neden ve ne şekilde öğretilmelidir? Eğitim geleneksel mi yenilikçi mi olmalıdır? Eğitilmiş insan kimdir, nasıldır ve neleri bilir? Bu soruların kendisi ve cevapları birbirleri ile ilişkilidir. Çünkü bir soru başka bir sorunun cevabı olabileceği gibi yeni bir sorunun da çıkış noktası olabilir. Buradan hareketle eğitim yönetiminin temel kavramlarını alanın temel problemleri ekseninde düşünmek yerinde olacaktır.

Disiplin

Disiplinlerarası ve benzeri kelimelerde kullanılan hali ile disiplin, Piaget'e (1972'den akt. Solak, 2016) göre bir alandaki bilimsel çalışmaların süreç, yöntem ve içerik açısından gelenekleşmiş halidir. Ayrıca disiplin bilgi, öğretim, öğrenme ve eğitimin bir dalı olup öğrenmek anlamındaki Latince "discere" kelimesi bu anlamı doğrulamaktadır.

Öğretme ve öğrenme sürecinin temelinde öğreten ve öğrenen arasında sosyal ilişki vardır. Dolayısıyla teknik, beceri, sanat, retorik, teoloji ve felsefe de öğretilir ve öğrenilebilir olduklarından disiplin olabilirler (Alvargonza'lez, 2011). Her bir disiplin bir sorunu kendine ait

terim ve yöntemleri kullanarak kendi bakış açına göre ele alır (Ulusoy, 2007). Tek bir amaca ve soruya yönelik yanıt arar (Tress ve ark., 2005).

Çoğunlukla birbirinin yerine kullanılan “alan” ve “disiplin” kelimeleri aslında farklı anlamlara sahiptir. Alan, belirli konuları içeren bir bilgi tabanı iken disiplin kelimesi kabile, kültür ve lonca gibi kavramlarla açıklanabilir (Parker, 2002).

Zira Becher ve Trowler’a (2001) göre disiplin kendine özgü bir kimliğe ve kültürel öğelere sahip bir kabiledir. Kendine ait araçları, yöntemleri, işlemleri, kavramları ve teorileri olan (Tress ve ark., 2005) bilimsel disiplinler farklı ilgi alanları, varsayımlar, öncelikler, yöntemler, araştırma pratikleri, iletişim araçları (dernekler, dergiler, konferanslar) gibi unsurlarla birbirinden ayrışır. Bu unsurların hepsi birlikte araştırmacıların sosyalleştiği disiplin veya alt disiplin düzeyinde mesleki toplulukları oluşturur.

Üniversite gibi genellikle disiplinlere göre yapılandırılan bilimsel örgütlerde alt disiplinler mesleki ve kişisel kimliği önemli ölçüde etkiler (Dewulf, François, Pahl-Wostl & Taillieu, 2007). Çünkü bilimler kendilerine özgü yasaları, kuramları, yöntemleri, terminolojileri ve uzmanları ile zamanla kurumsallaşırlar. Hatta pek çok disiplin üniversiter yapıda akademik bir bölüme dönüşmüştür (Solak, 2016).

Bu nedenle disiplinlerin dış ve iç taleplere göre şekillendiği, bilim tarihinin bir ürünü olduğu, mevcut örgütsel yapısının 19. yüzyıldan itibaren bilindiği, yeni ve alt disiplinlerin ortaya çıktığı, eski disiplinlerin ortadan kaybolduğu ve bütün bu sürecin kurumsal ve finansal çerçevenin yanı sıra bilgi kültüründeki değişiklikleri de yansıttığı (Tress ve ark., 2005) belirtilebilir. Bu da bilim, bilgi ve toplum ilişkisinin ve bilginin sosyolojik yönünün bir göstergesidir.

Bir alanın disiplin olabilmesi için belirli ölçüde birikmiş, kurumsal ve uygulama olarak paylaşılmış bilimsel bilgiye sahip olması gerekir (Şimşek & Adıgüzel, 2012). Her bir disiplinin kendine ait bir tarihi, dili ve yazını olup bunları dış etkenlere karşı korur. Ayrıca disiplinin mensupları onun sınırlarını kontrol eder.

Disiplinin korunması ve varlığını sürdürebilmesi disiplinle ilgili dernekler, dergiler ve konferanslar sayesinde gerçekleşir. Bunun yanında her disiplin kendi tarihini, kaynaklarını ve mitlerini oluşturur. Dolayısıyla da disiplinlerin ölmesi veya ortadan kalkması çok seyrek olur (Canning, 2005).

Akademi ile az çok ilgisi olan herkes disiplinin ne olduğunu veya sınırlarını anlamakta güçlük yaşar. Çünkü bir disiplin ilişkili olduğu bölümlerin varlığı ile tanımlanır ancak her bölüm bir disiplin olamaz. Örneğin istatistiğin onun babası olan matematikten farklı bir disiplin olup olmadığı bir soru işaretidir. Ancak, bu sorunun cevabı önde gelen akademik kurumların örgüt yapılarında onu tanıyıp tanımadığına, ona ait uluslararası bağımsız bir topluluğun, derneklerin ve dergilerin olup olmadığına göre değişir (Becher & Trowler, 2001).

Modern anlamdaki disiplin modern doğa bilimlerinin evrilmesi, bilginin bilimleşmesi, sanayi devrimi, teknolojik gelişmeler ve zirai gerginlik gibi unsurlarla ilişkilendirilen bir 18. yüzyıl ürünüdür. Modern üniversiteler şekillendikçe disiplinler iki şekilde ortaya çıkmıştır. Sanayide uzmanlara yönelik bir talep oluşmuş ve disiplinler de başarılı öğrencileri kabul etmiştir. (Klein, 1990).

Bilimde farklı disiplinlerin biraraya getirilmesi modern bilimin ortaya çıktığı günden beri felsefi tartışmaların konusu olmuştur. Bununla birlikte bilimsel ayrılığın kaçınılmaz olup olmadığı ya da neden bir tartışma konusu olduğu da merak edilmekte ve bu anlamda disiplinler ötesinin bilimlerin birleştirilmesi olarak görülebileceği düşünülmektedir (Alvargonza'lez, 2011).

Hem farklılaşma hem birleşme nedeniyle disiplinlerde çeşitli değişiklikler ortaya çıkmaktadır. Bölünme ile disiplinler daha sonra kendi başına bir disiplin olan alt disiplinlere ayrılırlar. Her ne kadar uzmanlaşma bölünmeye sebep olması nedeniyle olumsuz olarak anılsa da disiplinler birbirlerinin sınırlarına yaklaştıkça etkileşimi de güçlendirir.

Dolayısıyla özellikle karmaşık problemler söz konusu olduğu çalışmalarda iki disiplinin kesiştiği noktada yeni ilişkiler gelişebilir. Çünkü disiplinler mekânsal, zamansal, nüfussal ve epistemolojik gibi pek çok değişkene karşı duyarlıdır (Klein, 1990).

Hansson'a (2008) göre akademik araştırmalarda ve daha geniş anlamda toplumda açıklığı, kesinliği ve açık fikirliliği geliştirmede felsefenin önemli bir misyonu vardır. Ancak belki de tarihsel sorunlar nedeniyle felsefenin diğer disiplinlerle ilişkisi yeterince gelişmemiştir. Bu noktada bilimin felsefe ile ilişkisinin ve bilimlerin ayrışmasının tarih boyunca farklı süreçlerden geçtiği ifade edilebilir.

Örneğin Klasik Yunan ve orta çağ döneminde sadece geometri bir bilim olarak görülmekte iken felsefe ve bilim biraradaydı ve felsefe ana referans noktasıydı. Ancak 16. ve 17. yüzyıllarda fizik

biliminin ortaya çıkmasıyla bu kaide bozuldu ve bilimle felsefe arasındaki ilerleyen ayrımı görmek mümkün oldu.

18. yüzyılda ise klasik fizik ve matematiğin yanısıra kimya ve jeoloji gibi pek çok bilim gelişmekte idi ve yeni bilimlerin kurulduğu bu ortamda August Comte çok iyi bilinen pozitivizm tezini ve bilimlerin sınıflandırması fikrini ileri sürdü. Fakat bilimlerin birliğini ve evrensel bilim anlayışını savunan kişiler bilimlerin bağımsızlaşmasından ve kendi karakterlerini oluşturmalarından rahatsız oldu.

19. yüzyılın ikinci yarısı ve 20. yüzyılın başında sosyoloji, iktisat, psikoloji ve kültürel antropoloji gibi beşeri bilimlerin ortaya çıkması bilimlerin çoğulluğunu doğruladı ve yeni bir tartışmayı doğurdu. Bu yeni sorun bilginin bilim ve beşeri olmak üzere iki kültür ekseninde incelenmesi konusunda anlaşmazlıklara kucak açtı.

20. yüzyılda birleşik bir bilim kurma fikri neo-pozitivistlerin çalışmalarıyla bilim felsefesinin temel konusu oldu. Onlara göre epistemik bir birlik olmalıydı ancak bilimlerin çoğulluğu ve müşterek azaltılamazlığı gerçeği bu düşünceye son verdi (Alvargonza 1ez, 2011).

Bilime bakış açısının değişmesinde 20. yüzyılda ortaya çıkan postmodernizm de etkili oldu. Böylece pozitivist paradigmanın çizdiği keskin sınırlar yerine yöntem, süreç ve çalışma alanı açısından bir genişleme söz konusu olur. Dolayısıyla bilimler birbirleri ile etkileşim halinde olmuş ve hatta buna bağlı olarak yeni alanlar oluşmuştur zira yaşam tek bir uzmanlık alanı ile açıklanamayacak kadar karmaşıktır (Solak, 2016). Bu nedenle bilimlerin birlikte veya ayrı olarak ele alınması ve yeni çıkan bilimlerin farklı şekillerde anılması gündeme geldi. Buna bağlı olarak gelişen yeni yaklaşımlar farklı şekillerde adlandırıldı.

Eğitim Bilimleri ve Eğitim Yönetiminin Disipliner Yapısı

Disiplinlerin bölümlerin içinde veya arasında ne şekilde yer aldığı farklılık göstermektedir. Örneğin sosyoloji postmodernistler ve diğerleri arasında ayrılmıştır. Bu ayrımlar özellikle eğitim ideolojisi gibi geniş yapısal faktörlere bağlı olarak gerçekleşmektedir ve topluma, kültüre, geleneklere, eğitim sistemine ve hatta ülkenin ekonomik koşullarına göre değişiklik göstermektedir.

Örneğin bir Rus fizikçi ile İngiliz fizikçi farklı düşünür. Benzer şekilde Fransız bir mühendis olaya

matematikselsel yaklaşıırken Amerikalı bir mühendis daha sonuç odaklı ve rekabetçi yaklaşabilir. Aynı şekilde tarih disiplini kültürden bağımsız düşünülemez. Bu noktada Marksizm gibi keskin sınırları olan bir ideoloji dahi İngiliz ve Almanlar tarafından farklı işlenir (Becher & Trowler, 2001). Dolayısıyla eğitim yönetimi de her ülkede disiplinler olarak farklı yapıda şekillenebilir.

20. yüzyılın ortalarından itibaren sosyal bilimler, kendi sınırlarının dışına çıktıkları yeni alanlarla tanışılar ve farklı bilimlerle olan ilişkilerinden yeni imkanlara, kuramlara ve yöntemlere kavuşurlar (Solak, 2016). Ancak literatür incelendiğinde farklı disiplinlerin ve kuramların etkisinde olan eğitim yönetiminin daha çok eğitim ve yönetimin etkisi altında olduğunu belirtmek mümkündür.

Türkiye bağlamında ise bu durumun neoliberal politikaların da etkisiyle yönetim disiplini ekseninde yapılandığı düşünülmektedir. Ancak Evers ve Lakomski'ye göre eğitim yönetimi yönetim kuramı yerine eğitim kuramına bağlı olmalıdır. Çünkü yönetim örgüt ve örgüt içindeki insanlara yönelik evrensel ilkelerle uğraşmakta iken eğitim insanı daha geniş bir açıdan ele almaktadır. Eğitim yönetimi yönetim alanına bağlı kaldıkça eğitim alanından uzaklaşmaktadır (Özdemir, 2018).

Eğitim yönetiminin diğer disiplinler ile alışveriş şekli incelendiğinde burada bir kuram, yöntem, kapsam ve perspektif sorunu olduğunu belirtmek mümkündür. Çünkü disiplinlerarası, çapraz disiplinli veya çok disiplinli çalışmaların yapısı ortak amaç ve kuram geliştirmeyi içerir. Ancak eğitim yönetimi çalışmaları daha çok sadece eğitim yönetimi bölümlerinde çalışmakta olan araştırmacılar tarafından yürütülmekte, diğer disiplinlerle olan ilişkinin düzeyi çalışılan konunun disiplinlerin kesiştiği bir noktada kalmaktadır.

Aydınlatma çağında bilimsel çalışmalarda pozitif bilimlerin yöntemleri çok baskın olmuş hatta bu yöntemler insan ve toplum bilimlerinde de kullanılır olmuştur. Bu nedenle insan ve toplum bilimleri pozitif bilimler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Buna bağlı olarak açıklamalarda çeşitli çelişki ve sıkıntılar oluşmuş, hatta pozitif bilimlere ait yöntemlerle ifade edilemeyen bilimlerin varlığı ve yokluğu bir tartışma konusu olmuştur. Bu bağlamda 19. yüzyılda tarih, edebiyat, hukuk ve ilahiyat gibi alanların bir bilim alanı olup olmadığına dair ciddi eleştiriler ortaya atılmıştır (Yalçın, 2017).

Bu durum eğitim yönetimi alanında da gözlenmektedir çünkü hala eğitim yönetimi alanının bir bilim dalı olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceğine ilişkin görüş farklılıkları bulunmaktadır.

Uygulamalı bir bilim dalı olan eğitim yönetimi gerek bilimsel alanda gerek günlük hayatta eğitim kurumlarında ve pratiklerinde görölen sorunları yansıtan ve çözüm üretme gayretinde olan çok disiplinli bir düşünce ve eylem alanıdır. Dolayısıyla bir eğitim yönetimi araştırmacısı kendisini farklı ontolojik ve epistemolojik kabulleri olan pek çok disiplinin kesişiminde bulur ve kuramsal bilginin sistemli bir biçimde eyleme uygulanması (Friedman, 1987'den akt. Ekin Erkan ve ark., 2020) sorumluluğunu taşır.

Bu sorumluluk onu "bilim bilim içindir" anlayışından uzaklaştırdığı gibi kavramlara olan gereksinimini de yönlendirir. Eğitim yönetimi alanı düşünölmeyeni içeren soyut kavramlarla nesnel bir gerçekliğe işaret eden somut kavramlardan oluşur. Bu durum başka disiplinlerde de böyledir. Örneğin İlhan Tekeli'nin çalışmalarında her zaman dinamik ve çatışmalı kavramlar bulunur. Zira kendisi kavramları araçsal üstünlük elde etmek ve bilimsel alanı geliştirmek için kullanır (Ekin Erkan ve ark., 2020).

Disiplin meselesi bilimsel bilgi üretme açısından ele alındığında faydalıdır. Ancak, disiplinleşme ve disiplinlerarası bir alan tanımları doğrusal ve statik bir yapıdan oluşmaz. Biyokimya ve mikrobiyoloji gibi bazı alanlar önce disiplinlerarası olarak tanımlanıp daha sonra disiplin hale gelir (Uysal, 2007). Bu noktada eğitim yönetiminin de disiplinlerarası gibi görölen ancak aynı zamanda kendi disiplinleşme sürecinde ilerleyen bir yapıya sahip olduğu düşünölmektedir.

Sonuç

Bir alanın disiplin olabilmesi için belirli ölçüde birikmiş, kurumsal ve uygulama olarak paylaşılmış bilimsel bilgiye sahip olması gerekir. Her bir disiplinin kendine ait bir tarihi, dili ve yazını olup bunları dış etkenlere karşı korur. Ayrıca disiplinin mensupları onun sınırlarını kontrol eder.

Disiplinin korunması ve varlığını sürdürebilmesi disiplinle ilgili dernekler, dergiler ve konferanslar sayesinde gerçekleşir. Bunun yanında her disiplin kendi tarihini, kaynaklarını ve mitlerini oluşturur. Dolayısıyla da disiplinlerin ölməsi veya ortadan kalkması çok seyrek olur.

Akademi ile az çok ilgisi olan herkes disiplinin ne olduğunu veya sınırlarını anlamakta güçlük yaşar. Çünkü bir disiplin ilişkili olduğu bölümlerin varlığı ile tanımlanır ancak her bölüm bir disiplin olamaz. Örneğin istatistiğin onun babası olan matematikten farklı bir disiplin olup

olmadığı bir soru işaretidir. Ancak, bu sorunun cevabı önde gelen akademik kurumların örgüt yapılarında onu tanıyıp tanımadığına, ona ait uluslararası bağımsız bir topluluğun, derneklerin ve dergilerin olup olmadığına göre değişir.

Modern anlamdaki disiplin modern doğa bilimlerinin evrilmesi, bilginin bilimleşmesi, sanayi devrimi, teknolojik gelişmeler ve zirai gerginlik gibi unsurlarla ilişkilendirilen bir 18. yüzyıl ürünüdür. Modern üniversiteler şekillendikçe disiplinler iki şekilde ortaya çıkmıştır. Sanayide uzmanlara yönelik bir talep oluşmuş ve disiplinler de başarılı öğrencileri kabul etmiştir.

Bilimde farklı disiplinlerin biraraya getirilmesi modern bilimin ortaya çıktığı günden beri felsefi tartışmaların konusu olmuştur. Bununla birlikte bilimsel ayrılığın kaçınılmaz olup olmadığı ya da neden bir tartışma konusu olduğu da merak edilmekte ve bu anlamda disiplinler ötesinin bilimlerin birleştirilmesi olarak görülebileceği düşünülmektedir.

Eğitim yönetiminin diğer disiplinler ile alışveriş şekli incelendiğinde burada bir kuram, yöntem, kapsam ve perspektif sorunu olduğunu belirtmek mümkündür. Çünkü disiplinlerarası, çapraz disiplinli veya çok disiplinli çalışmaların yapısı ortak amaç ve kuram geliştirmeyi içerir. Ancak eğitim yönetimi çalışmaları daha çok sadece eğitim yönetimi bölümlerinde çalışmakta olan araştırmacılar tarafından yürütülmekte, diğer disiplinlerle olan ilişkinin düzeyi çalışılan konunun disiplinlerin kesiştiği bir noktada kalmaktadır.

Aydınlanma çağında bilimsel çalışmalarda pozitif bilimlerin yöntemleri çok baskın olmuş hatta bu yöntemler insan ve toplum bilimlerinde de kullanılır olmuştur. Bu nedenle insan ve toplum bilimleri pozitif bilimler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Buna bağlı olarak açıklamalarda çeşitli çelişki ve sıkıntılar oluşmuş, hatta pozitif bilimlere ait yöntemlerle ifade edilemeyen bilimlerin varlığı ve yokluğu bir tartışma konusu olmuştur.

19. yüzyılda bu bağlamda tarih, edebiyat, hukuk ve ilahiyat gibi alanların bir bilim alanı olup olmadığına dair ciddi eleştiriler ortaya atılmıştır. Bu durum eğitim yönetimi alanında da gözlenmektedir çünkü hala eğitim yönetimi alanının bir bilim dalı olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceğine ilişkin görüş farklılıkları bulunmaktadır.

Kaynakça

- Ariely, D. & Norton, M. I. (2009). Conceptual consumption. *Annual Review of Psychology*, 60:475-99.
- Arslan, H. (1992). Epistemik cemaat: Bir bilim sosyolojisi denemesi. *Paradigma*. Aydın, M. (2017). *Bilgi sosyolojisi*. Açılım Kitap.
- Alvargonza´lez, D. (2011). Multidisciplinarity, interdisciplinarity, transdisciplinarity, and the sciences. *International Studies in the Philosophy of Science*, 25(4), 387-403.
- Arslan, A. (2017). *Felsefeye giriş*. Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş Yeni Edisyon. BB101 Yayınları.
- Arastaman, G., Öztürk Fidan, İ., & Fidan, T. (2018). Nitel araştırmada geçerlik ve güvenilirlik: kuramsal bir inceleme. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 37-75.
- Balmores, N. R. (1988). The characteristics and theoretical orientations of the knowledge base of educational administrations in journal articles, 1965-1987: A content analysis study (Doctoral dissertation), University Microfilms International (UMI).
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Bates, R. J. (1980). Educational administration, the sociology of science, and the management of knowledge. *Educational Administration Quarterly*, 16(2), 1-20.
- Bates, R. J. (1982). Towards a critical practice of educational administration. İçinde T. J. Sergiovanni & J. E. Corbally (Ed.), *Leadership and organizational culture: New perspectives on administrative theory and practice*. (pp. 260-275). University of Illinois Press.
- Baudrillard, J. (2004). *Tüketim toplumu söylenceleri/yapıları*. (H. Deliçaylı ve F. Keskin Çev.). Ayrıntı.
- Çelik, H., Başer Baykal, N. & Kılıç Memur, H. N. (2020). Nitel veri analizi ve temel ilkeleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 379-406.
- Dagget, B. (2014). Addressing current and future challenges in education. *22nd Annual Model*

Schools Conference.

Demirhan, G. (2015). Türkiye'de eğitim yönetimi alanında araştırma geleneği ve paradigmaların gömülü teori bağlamında değerlendirilmesi (Doktora tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.

Dennison, B. (2017). Transdisciplinary literacy: Seven principles that help define transdisciplinary research.

Dewey, J. (1916). Democracy and education. Macmillan.

Dewulf, A., François, G., Pahl-Wostl, C. & Taillieu, T. (2007). A framing approach to cross-disciplinary research collaboration: Experiences from a large-scale research project on adaptive water management. *Ecology and Society* 12(2).

Erol, İ. (2020). Yasama Erkin'in Türk eğitim sistemi yönetimi ve politikalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Evans, L. (2022). Is educational leadership (still) worth studying? An epistemic worthiness-informed analysis. *Educational Management Administration & Leadership*, 50(2), 325-348.

Evely, A. C., Fazey, I., Lambin, X., Lambert, E., Allen, S. & Pinard, M. (2010). Defining and evaluating the impact of cross-disciplinary conservation research. *Environmental Conservation* 37(4), 442–450.

Fidan, N. & Erden, M. (1994). Eğitime giriş. Meteksan Anonim Şirketi.

Fielding, M. (2003). The impact of impact. *Cambridge Journal of Education*, 33(2), 289–95.

Technology, & Human Values, 41(5), 922-948.

Gunter, H. (2006). Knowledge production in the field of educational leadership: A place for intellectual histories. *Journal of Educational Administration, & History*, 38(2), 201- 215.

Gümüş, S., Bellibaş, M. S., Gumus, E., & Hallinger, P. (2019). Science mapping research on educational leadership, and management in Turkey: A bibliometric review of international publications. *School Leadership, & Management*, 40(1), 23-44.

Hansson. S. O. (2008). Philosophy and other disciplines. *Metaphilosophy*, 39 (4/5), 472-483.

Karadağ, E. & Koza Ciftci, S. (2022). Deepening the effects of the academic inbreeding: Its impact

on individual and institutional research productivity. *Research in Higher Education*.

Karakütük, K. & Özdoğan-Özbal, E. (2019). Eğitim yönetiminde kavram kullanımı ve tüketilen kavramlar (Sözlü sunum). 28. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresi, Ankara, Türkiye.

Kazancı Tınmaz, A. (2019). Eğitim yönetiminde kuram, araştırma ve uygulama bütünlüğünün incelenmesi (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

Kısa, N. (2016). Eğitim yönetimi alanındaki kuram-uygulama boşluğunun nedenleri ve çözüm önerileri (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Kızıltepe, Z. (2021). İçerik Analizi. F. N. Seggie, & Y. Bayyurt (Ed.), Nitel araştırma yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları içinde. Anı.

Klein, J. T. (1990), *Interdisciplinarity: History, theory and practice*. Michigan Wayne State University Press.

Mannheim, K. (2018). *Bilgi sosyolojisi* (M. Yalçınkaya, Çev.) Pinhan.

McGregor, S. L. T. (t. y.). *The nature of transdisciplinary research and practice*.

Mehdiyev, N. (2011). *Çağdaş epistemolojiye giriş*. İnsan Yayınları.

Merriam, S.B. (2013) *Qualitative research a guide to design and implementation*. John Wiley & Sons Inc.

Mertkan, S., Arsan, N., Inal Cavlan, G., & Onurkan Aliusta, G. (2016). Diversity, and equality in academic publishing: The case of educational leadership. *Compare: A Journal of Comparative, & International Education*, 47(1), 46-61.

Mertkan, S., Onurkan Aliusta, G., & Bayraklı, H. (2022). Pressured to publish: Stories of inexperienced researchers. *Journal of Organizational Change Management*.

Mialaret, G. (1999). Eğitim bilimlerinin epistemolojik ve metodolojik temelleri (S. Özsoy, Çev.). *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 32(1), 1301-3718.

Miles, M. B. & Huberman, A. M. (2016). *Genişletilmiş bir kaynak kitap: Nitel veri analizi* (S. Akbaba Altun & A. Ersoy, Çev. Ed.) Pegem Akademi.

Otero, M., Llanos, V., Arlego, M. & Gazzola, M. (2017). Co-disciplinary mathematics and physics. *Research and Study Courses (RSC) within two groups of pre-service teacher education*.

Oyman Bozkurt, N., & Bozkurt, E. (2018). Interpretation of educational administration in the context of Dilthey's hermeneutic approach. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24(3), 529-552.

Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: sosyal bilimlerde yöntembilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.

Özdemir, M. (2011). Kamu yönetimi ve işletme yönetimi arakesitinde bir bilim: Eğitim Yönetimi. *Amme İdaresi Dergisi*, 44(2), 29-42.

Parker, J. (2002). A new disciplinary: Communities of knowledge, learning and practice. *Teaching in Higher Education*, 7(4), 373-386.

Patton, M. Q. (2014). Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri (M. Bütün & B. Ş. Demir, Çev. Ed.). Pegem.

Pears, D. (2003). Bilgi nedir? (A. Güçlü, Çev.). *Bilim ve Sanat*.

Pilav, S. (2008). Terim sorunu ve eğitim öğretimde terimlerin yeri ve önemi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1), 267-276.

Polat, G. (2010). Eğitim yönetimi ve denetimi anabilim dalında yapılmış lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

Rudolf Kötter, R. & Balsiger, P. W. (1999). Interdisciplinarity and transdisciplinarity: A constant challenge to the sciences. *Issues In Integrative Studies*, 17, 87-120.

Seggie, F. N. & Bayyurt, Y. (2015). Nitel araştırma: Yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları. Anı.

Sergiovanni, T. J. (1992). Reflections on administration theory and practice in schools. *Educational Administration Quarterly*, 28, 304-313.

Serin, H. & Ergin-Kocatürk, H. (2019). Eğitim yönetimi yüksek lisans öğrencilerinin eğitim sürecine dair deneyimleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 495-513.

Şişman, M. (1998). Eğitim yönetiminde kuram ve araştırmada alternatif paradigma ve yaklaşımlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(16), 395-422.

özgünleşme ve özerkleşme sorunsalı. *Ege Eğitim Dergisi*, 20(1), 113-126.

Taşkın, Ö., Omca Çobanoğlu, E., Apaydın, Z., Çobanoğlu, İ. H., Yılmaz, B. & Şahin, B. (2008).

Lisans öğrencilerinin kuram (teori) kavramını algılayışları. Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi, 25(2), 35-51.

Uysal, Ő. (2013). Türkiye’de eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi alanındaki doktora tezlerinin incelenmesi (Doktora tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.

Ülgen, G. (1988). Eğitim psikolojisinde kavram geliştirme. Özkan Matbaacılık. Ülgen, G. (2001). Kavram Geliştirme: Kuramlar ve uygulamalar. (3.baskı). PegemA.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). Sosyal Bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (10. baskı). Seçkin Yayıncılık.

Yin, R. K. (2003). Case study research design and methods. Third edition. Sage.

Yükselir, A. (2006). İlköğretim altıncı sınıf sosyal bilgiler programında geçen kavramların kazanımı ve kalıcılığında kavram analizi yönteminin etkisi (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.